

Допълнителен Протокол за отговорността и обезщетяването от Нагоя-Куала Лумпур към Протокола от Картахена за биобезопасност

Страните по настоящия Допълнителен протокол,

В качеството си на страни по Протокола на Картахена за биобезопасност към Конвенцията по биологично разнообразие, отгук нататък наричан „Протоколът“,

Като вземат предвид принцип 13 от Декларацията за околната среда и развитието от Рио де Жанейро,

Като препотвърждават подхода на вземане на предохранителни мерки, предвиден в Принцип 15 на Декларацията за околната среда и развитието от Рио де Жанейро,

Като признават нуждата от осигуряване на целесъобразни ответни мерки при наличие на щети или достатъчно голяма вероятност от щети, в съответствие с Протокола,

Като припомнят член 27 от Протокола,

Се споразумяха за следното:

Член 1.

Цел

Целта на настоящия Допълнителен протокол е да допринесе за съхранението и устойчивото използване на биологичното разнообразие, като също така се вземат предвид рисковете за човешкото здраве, чрез създаването на международни правила и процедури в областта на отговорността и обезщетяването, свързани с живите модифицирани организми.

Член 2.

Използване на термините

1. Термините, използвани в член 2 от Конвенцията по биологично разнообразие, отгук нататък наричана „Конвенцията“ и в член 3 от Протокола се прилагат към настоящия Допълнителен протокол.

2. Освен това, за целите на настоящия Допълнителен Протокол:

(а) „Конференция на страните, служеща като среща на страните към Протокола“ означава Конференцията на страните по Конвенцията, служеща като срещата на страните по Протокола;

(б) „Щета“ означава неблагоприятно влияние върху съхранението и устойчивото използване на биологичното разнообразие, като се вземат предвид също и рисковете за човешкото здраве, които:

аа) са измерими или наблюдавани по друг начин, като се вземат предвид, когато са налични, научно-установените базови линии, признати от компетентен орган, който взема предвид всички други промени, предизвикани от човешка дейност, и естествени промени и

бб) са значителни, както е определено в параграф 3 по-долу;

(в), „Оператор“ означава всяко лице в пряк или косвен контрол върху живия модифициран организъм, включително, когато е целесъобразно и както е определено от националното право, *inter alia*, и притежател на разрешителното, лице, което е пуснало живия модифициран организъм на пазара, предприемач, производител, заявител, износител, вносител, преносител или доставчик;

(г), „Ответни мерки“ означава подходящи действия за:

аа) предотвратяване, свеждане до минимум, овладяване, смекчаване или избягване по друг начин на щети, както е подходящо;

бб) възстановяване на биологичното разнообразие чрез действия, които трябва да се предприемат в следния ред по значимост:

ааа. Възстановяване на биологичното разнообразие до състоянието, в което е съществувало преди възникването на щетата или неговия най-близък еквивалент, и в случай че компетентният орган определи, че това е невъзможно;

ббб. Възстановяване чрез, *inter alia*, подмяне на загубата на биологично разнообразие с други компоненти от биологичното разнообразие за същия или друг тип употреба или на същото, когато е подходящо, или на алтернативно местонахождение.

3. „Значително“ неблагоприятно въздействие се определя въз основа на фактори, като:

(а) дългосрочната или постоянната промяна, която се разбира като промяна, която няма да бъде обезщетена чрез естествено възстановяване в разумен период от време;

(б) степента на качествените или количествените промени, които оказват неблагоприятно въздействие върху компонентите на биологичното разнообразие;

(в) намаляването на способността на компонентите на биологичното разнообразие да осигуряват стоки и услуги;

(г) степента на каквито и да било неблагоприятни въздействия върху човешкото здраве в контекста на Протокола.

Член 3.

Обхват

1. Настоящият Допълнителен протокол се прилага при щети, произтичащи от живи модифицирани организми, които са предмет на трансгранично придвижване. Споменатите живи модифицирани организми са тези, които:

(а) са предназначени за директна употреба като храна или фураж, или за преработка;

(б) са предназначени за работа в контролирани условия;

(в) са предназначени за съзнателно въвеждане в околната среда.

2. По отношение на съзнателното трансгранично придвижване настоящият Допълнителен протокол се прилага при щети, произтичащи от всякаква разрешена употреба на живите модифицирани организми, споменати в параграф 1 по-горе.

3. Настоящият Допълнителен протокол се прилага и при щети, произтичащи от несъзнателно трансгранично придвижване, както е споменато в член 17 от Протокола, както и щети, произтичащи от незаконно трансгранично придвижване, както е упоменато в член 25 от Протокола.

4. Настоящият Допълнителен протокол се прилага при щети, произтичащи от трансгранично придвижване на живи модифицирани организми, което е започнало след влизането в сила на настоящия Допълнителен протокол за Страната, в чиято юрисдикция е извършено трансграничното придвижване.

5. Настоящият Допълнителен Протокол се прилага при щети, които са възникнали в области в рамките на националната юрисдикция на страните.

6. Страните могат да използват критерии, установени в тяхното национално законодателство, за справяне с щетите, които възникват в рамките на тяхната национална юрисдикция,

7. Националното право за прилагане на настоящия Допълнителен протокол се прилага и към щетите, произтичащи от трансгранично придвижване на живи модифицирани организми от страни, които не са страни по Протокола.

Член 4.

Причинно-следствена връзка

Причинно-следствена връзка между щетата и конкретния жив модифициран организъм се установява в съответствие с националното право.

Член 5.

Ответни мерки

1. Страните изискват съответния оператор или оператори, в случай на възникване на щета, съгласно всички изисквания на компетентния орган да:

- (а) информират незабавно компетентния орган;
- (б) оценят щетата и
- (в) предприемат подходящи ответни мерки.

2. Компетентният орган:

- (а) идентифицира оператора, причинил щетата;
- (б) оценява щетата и
- (в) определя кои ответни мерки следва да бъдат предприети от оператора.

3. В случай, че дадена информация, включително налична научна информация или информация, достъпна в Клиринговата къща по биобезопасност, посочва, че съществува достатъчна вероятност за причиняване на щета ако не бъдат предприети навременни ответни мерки, от оператора се изисква да предприеме подходящи ответни мерки, които да предотвратят такава щета.

4. Компетентният орган може да приложи необходимите ответни мерки, включително, в особени случаи, когато операторът не е успял да го направи.

5. Компетентният орган има правото да изиска от оператора разходите и разноските, включително и непредвидени разходи, по оценяването на щетите и изпълнението на всички такива необходими ответни мерки. Страните могат да предвидят в своето национално право други случаи, в които да не се изисква оператора да поема разходите и разноските.

6. Решенията на компетентния орган, изискващи оператора да предприеме ответни мерки, следва да бъдат обосновани. Такива решения следва да бъдат съобщени на оператора. В националното право следва да бъдат предвидени приемливи средства за обезщетения, включително възможност за административно или съдебно разглеждане на такива решения. Компетентният орган, в съответствие с националното право, следва също да информира оператора за наличните приемливи средства за обезщетения. Прибягването до такива приемливи средства не пречи на компетентния орган да предприеме ответни мерки при подходящи обстоятелства, освен ако в националното законодателство не е предвидено друго.

7. При изпълнение на настоящия член и с оглед определянето на конкретните ответни мерки, които да се изискват или предприемат от компетентния орган, Страните могат, когато е необходимо, да преценят дали ответни мерки вече са определени в тяхното национално право за гражданска отговорност.

8. Ответните мерки се изпълняват в съответствие с националното право.

Член 6.

Изключения

1. Страните могат да предвидят в своето национално право следните изключения:

- (а) природни бедствия или форсмажор и
- (б) военни действия или гражданско неподчинение.

2. Страните могат да предвидят в своето национално право всякакви други изключения или облекчения, които сметат за подходящи.

Член 7.

Срокове

Страните могат да предвидят в своето национално право:

- (а) относителни и/или абсолютни срокове, включително за действия, свързани с ответни мерки, и
- (б) началото на периода, към който се прилага даден срок.

Член 8.

Финансови ограничения

Страните могат да предвидят в своето национално право финансови ограничения за възстановяването на разходите и разноските, свързани с ответните мерки.

Член 9.

Право на регресен иск

Настоящият Допълнителен протокол не отнема или ограничава правото на регресен иск или иск за компенсация, които даден оператор може да има срещу всяко друго лице.

Член 10.

Финансово обезпечение

1. Страните запазват правото си да предвидят в своето национално право финансово обезпечение.

2. Страните упражняват правото, упоменато в параграф 1 по-горе по начин, съответстващ на техните права и задължения по силата на международното право, като вземат предвид последните три параграфа от преамбюла на Протокола.

3. Първата среща на Конференцията на страните, служеща като среща на Страните по Протокола след влизането в сила на Допълнителния протокол изискват от Секретариата да предприеме изчерпателно проучване, което се отнася, *inter alia*, до:

- (а) изискванията на механизмите за финансово обезпечение;
- (б) оценка на екологичното, икономическото и социалното въздействие на такива механизми, по-специално върху развиващите се държави, и
- (в) идентифициране на подходящите субекти, които трябва да предоставят финансово обезпечение.

Член 11.

Отговорност на държавите при неправомерни действия от международен характер

Настоящият Допълнителен протокол не засяга правата и задълженията на държавите съгласно правилата на общото международно право по отношение на отговорността на държавите при *неправомерни действия от международен характер*.

Член 12.

Изпълнение и връзка с гражданската отговорност

1. Страните предвиждат в своето национално право правила и процедури за справяне с щети. За да изпълнят това задължение, Страните предвиждат ответни мерки в съответствие с настоящия Допълнителен протокол и могат, когато е подходящо:

- (а) да прилагат своето съществуващо национално право, включително, където е приложимо, общите правила и процедури за гражданска отговорност;
- (б) да прилагат или разработват правила и процедури за гражданска отговорност специфично за тази цел или
- (в) да прилагат или разработват комбинация от двете.

2. Страните, с цел осигуряване на адекватни правила и процедури в своето национално право за гражданска отговорност за материални щети или вреди от личен характер, свързани с щетите, както са определени в член 2, параграф 2, буква б):

(а) продължават да прилагат съществуващото си общо право за гражданска отговорност;

(б) разработват и прилагат или продължават да прилагат право за гражданска отговорност, специално за тази цел, или

(в) разработват и прилагат или продължават да прилагат комбинация от двете.

3. Когато разработват правни норми за гражданска отговорност, както е упоменато в подпараграфи (б) или (в) от параграфи 1 и 2 по-горе, Страните, когато е подходящо, вземат предвид, *inter alia*, следните елементи:

(а) щети;

(б) вид на отговорността, включително безвиновна отговорност или отговорност, основаваща се на вина;

(в) търсене на отговорност от определено лице, когато е подходящо;

(г) право на предявяване на иски.

Член 13.

Оценка и преглед

Конференцията на страните, служеща като среща на Страните по Протокола извършат преглед на ефективността на настоящия Допълнителен Протокол пет години след влизането му в сила и на всеки пет години след това, като се вземе предвид, че информацията, изискваща такъв преглед е била предоставена от страните. Прегледът се предприема в контекста на оценката и прегледа на Протокола, както е определено в член 35 от Протокола, освен ако от Страните по настоящия Допълнителен протокол не е решено друго. Първият преглед включва преглед на ефективността на членове 10 и 12.

Член 14.

Конференция на страните, служеща като среща на страните по Протокола

1. По силата на параграф 2 от член 32 от Конвенцията, Конференцията на страните, служеща като среща на Страните по Протокола, служи като среща на страните по настоящия Допълнителен протокол.

2. Конференцията на страните, служеща като среща на Страните по Протокола осъществява наблюдение върху изпълнението на настоящия Допълнителен Протокол и взема, в рамките на своя мандат, решенията, необходими за насърчаване на неговото ефективно изпълнение. Тя изпълнява функциите, определени от настоящия Допълнителен протокол и, *mutatis mutandis*, функциите, определени в параграф 4 (а) и (е) на чл. 29 от Протокола.

Член 15.

Секретариат

Секретариатът, създаден по силата на член 24 от Конвенцията, служи като секретариат по настоящия Допълнителен протокол.

Член 16.

Връзка с Конвенцията и Протокола

1. Настоящият Допълнителен протокол допълва Протокола и не поправя и не изменя Протокола.
2. Настоящият Допълнителен протокол не засяга правата и задълженията на страните по настоящия Допълнителен Протокол съгласно Конвенцията и Протокола.
3. Освен ако не е предвидено друго в настоящия Допълнителен протокол, разпоредбите на Конвенцията и на Протокола се прилагат, *mutatis mutandis*, към настоящия Допълнителен протокол.
4. Без да се засяга параграф 3 по-горе, настоящият Допълнителен протокол не засяга правата и задълженията на дадена страна по силата на международното право.

Член 17.

Подписване

Настоящият Допълнителен Протокол е открит за подписване от страните по Протокола в седалището на Организацията на обединените нации в Ню Йорк от 7 март 2011 г. до 6 март 2012 г.

Член 18.

Влизне в сила

1. Настоящият Допълнителен протокол влиза в сила на деветдесетия ден, следващ датата на депозиране на четиридесетия инструмент за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване от държавите или регионалните организации за икономическа интеграция, които са страни по Протокола.
2. Настоящият Допълнителен Протокол влиза в сила за дадена държава или регионална организация за икономическа интеграция, която го ратифицира, приеме или утвърди или се присъедини към него след депозирането на четиридесетия инструмент, споменат в параграф 1 по-горе, на деветдесетия ден след датата, на която тази държава или регионална организация за икономическа интеграция депозира своя инструмент за ратификация, приемане, одобряване или присъединяване, или на датата, на която Протоколът влиза в сила за тази държава или регионална организация за икономическа интеграция, в зависимост от това кое е по-късно.

3. За целите на параграфи 1 и 2 по-горе, всеки инструмент, депозиран от дадена регионална организация за икономическа интеграция, не се счита за допълнителен към тези, депозирани от държавите-членки на такава организация.

Член 19.

Резерви

По настоящия Допълнителен протокол не могат да се правят резерви.

Член 20.

Оттегляне

1. По всяко време след две години от датата, на която настоящият Допълнителен протокол е влязъл в сила за дадена Страна, съответната Страна може да се оттегли от настоящия Допълнителен протокол, като отправи писмено уведомление до депозитаря.

2. Оттеглянето влиза в сила след изтичането на една година от датата на получаване на уведомлението от депозитаря, или на която и да било по-късна дата, която може да бъде определена в уведомлението за оттеглянето.

3. Счита се, че всяка страна, която се оттегли от Протокола в съответствие с член 39 от Протокола, се е оттеглила и от настоящия Допълнителен протокол.

Член 21.

Автентични текстове

Оригиналът на настоящия Допълнителен протокол, чиито текстове на английски, арабски, испански, китайски руски и френски език са еднакво автентични, ще бъде депозиран при генералния секретар на Организацията на обединените нации.

В УВЕРЕНИЕ НА КОЕТО долуподписаните, надлежно упълномощени, подписаха настоящия Допълнителен протокол.

СЪСТАВЕНО в Нагоя на петнадесетия ден от месец октомври две хиляди и десета година.